

FAKTA OM VINYLKLORID

Eksponering for vinylklorid skyldes primært at stoffet pustes inn. Langvarig eksponering kan føre til kreft i leveren, hjernen, blod og lunger. Vinylklorid er klassifisert som kreftfremkallende (Gruppe 1 karsinogen) av IARC. Dette betyr at det er sikker sammenheng mellom eksponering for vinylklorid og kreft hos mennesker.

Hvor risikoen finnes

Eksponering for vinylklorid skjer ved innånding som hovedsakelig forekommer i vinylklorid/PVC- og PVC-prosessering (inkludert pakking, lagring og håndtering av vinylklorid). Utfordringer knyttet til eksponering er størst i virksomheter hvor det produseres industrielle kjemikalier, plastprodukter, metallprodukter eller maskiner. Men også i yrker eller tjenester innen transport og bygging.

Mer om vinylklorid

Vinylklorid er et brennbart og flyktig organisk løsemiddel. Stoffet forekommer ikke naturlig og må produseres industrielt for kommersielt bruk. Vinylklorid brukes primært til produksjon av plaststoffet polyvinylklorid (PVC). PVC brukes til å lage en rekke plastprodukter, inkludert rør, wire og kabelbelegg og emballasje. Vinylklorid er også et forbrenningsprodukt fra tobakksrøyk.

Hvordan eksponeringer kan påvirke deg

Akutt eksponering for vinylklorid kan føre til symptomer som bl.a. svimmelhet, tretthet, vekttap, nummenhet og prikking i kroppsdelene, synsforstyrrelser og i alvorlige tilfeller til tap av bevissthet og død. Det kan også irritere øyne, hud, slimhinner og luftveiene. Ved lave eksponeringsnivåer er kroppen i stand til å forbrenne vinylklorid og skille stoffet ut i urinen. Kronisk eksponering kan føre til permanent leverskade og leverkreft, neurologiske eller atferdsmessige symptomer og endringer i hud og beinstruktur i hånden.

Latensperioden fra eksponering for vinylklorid til kreft oppstår varierer sterkt for ulike typer kreft.

Hva du kan gjøre

Sørg for gode kartlegginger og risikovurderinger, slik at det er kjent når tiltak må iverksettes. Dersom det ikke på annen måte kan dokumenteres at nivåene av vinylklorid er på et fullt forsvarlig nivå, må det foretas eksponeringsmålinger. Informer arbeidstakerne om risikoen og de forebyggende tiltakene. Undersøk om det finnes arbeidstakere som har symptomer.

Beste løsning er å kontrollere eksponeringen ved eliminering eller erstatning, for eksempel ved å erstatte vinylklorid med et annet ikke-kreftfremkallende stoff, installere ventilasjonsanlegg eller lukke prosessene. Pass på at riktig personlig verneutstyr brukes, som vernebriller, kjemikaliebestandige klær og hansker og åndedrettsvern.

Les mer om løsemidler og vinylklorid her:

<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/kjemikalier/losemidler/>

Forskrift om utførelse av arbeid kapittel 3: Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakeres sikkerhet og helse:

<https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/2/3/>

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier Vedlegg 1: Grenseverdi for vinylklorid

<https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-tiltaks--og-grenseverdier/8/1/>

Referanser: cancer.gov, OSHA, IARC, CDC, Arbeidstilsynet